

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Martinou Kotouček Mikoláškovou ve věci

žalobce: **P. B.**
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Škopkem
sídlem T. G. Masaryka 153, 261 01 Příbram

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 8. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 23. 8. 2022 domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Okresní správy

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

sociálního zabezpečení Benešov (dále jen „OSSZ“) ze dne 18. 7. 2022, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím OSSZ rozhodla, že je žalobce povinen podle § 126 odst. 1 a 4 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 358/2022 Sb. (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“) uhradit regresní náhradu v celkové výši 183 223 Kč.

Obsah žaloby

2. Žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť se žalovaná nevyjádřila k námitce systémové podjatosti OSSZ. Dle žalobce je správní orgán včetně ředitele OSSZ podjatý, neboť neumožnil žalobci řádnou a zákonnou obranu ve věci. Vzhledem k historii správního orgánu a žalobce má správní orgán očividně zájem na jeho potrestání. Žalobce přitom doložil řadu důkazů, ze kterých plyne, že T. B. (bratr žalobce, dále též „poškozený“) neměl zákonný nárok na podporu vyplacenou OSSZ. Žalobci rovněž nebylo prokázáno pověření a oprávněnost zástupce správního orgánu rozhodnout ve věci. Žalovaná se nevyjádřila ani k návrhu žalobce na prohlášení nicotnosti, kterou má přitom povinnost prohlásit kdykoliv z moci úřední. K námitce nicotnosti žalobce citoval § 77 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 403/2020 Sb. (dále jen „správní řád“) a uvedl, že rozhodnutí je vnitřně rozporné, nesmyslné, absolutně nemožné, neuskutečnitelné, nerealizovatelné a neexistoval pro něj skutkový základ.
3. Dále žalobce namítl, že napadené rozhodnutí vychází z neúplně a nesprávně zjištěného skutkového stavu. Žalovaná selektivně vybírala pouze ty skutkové okolnosti a důkazy, které svědčí negativnímu rozhodnutí pro žalobce. Žalovaná tak nepřiměřeným způsobem zasáhla do práva žalobce na spravedlivé rozhodnutí. Žalobce uvedl, že zranění poškozeného předcházela útok na osobní vozidlo, ve kterém se v tu dobu nacházel žalobce. V této souvislosti odkázal na rozsudek Okresního soud v Benešově ze dne 11. 10. 2021, č. j. 10 T 115/2021-236, kterým byl T. B. uznán vinným mj. ze spáchání přečinu poškození cizí věci dle § 228 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), který spáchal dne 14. 9. 2020 v době od 8:00 do 8:15 ve Vojkově č. p. 92 v prostoru odstavné plochy před vjezdem do areálu společnosti Jiří Bílek (otec bratrů), IČO: 10071741 a na přilehlé místní komunikaci. T. B. po krátké slovní rozepři se žalobcem, opakovanými údery násadou od lopaty u vozidla Š. O., ve kterém žalobce seděl, rozbil čelní okno, levé přední okno, poškodil rám čelního okna a rám levých předních dveří, čímž způsobil Jiřímu Bílkovi – Elektro, IČO: 10071741 škodu ve výši 30 680 Kč. Žalovaná však tuto argumentaci žalobce označila za nepřipadnou. Popsané události a trestná jednání přitom souvisí a vzájemně se prolínají. Bez útoku T. B. na majetek Jiřího Bílka a žalobce by jistě nedošlo k následnému zranění T. B. Žalovaná tak postupovala formalisticky v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu a nálezem Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2012, sp. zn. I. ÚS 563/11. Žalobce v této souvislosti citoval § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění.
4. Dále žalobce uvedl, že zaměstnavatel Jiří Bílek ukončil s poškozeným pracovní poměr a dne 7. 10. 2020 zaměstnavatel zaslal odhlášku poškozeného jako jeho zaměstnance a jeho evidenční list ke dni 7. 9. 2020. Zaměstnavatel opakovaně telefonicky komunikoval s OSSZ, kterou informoval o tom, že poškozený již není jeho zaměstnancem. Nejednalo se tedy o pracovní úraz poškozeného. Poškozený rovněž v pracovní neschopnosti řídil nákladní vozidlo, o čemž byla OSSZ a žalovaná informována. Ve vyhledávacím portálu žalované nebyla vedena žádná pracovní neschopnost poškozeného. O všem byla informována

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

i MUDr. Š. M. dne 9.10.2020, do dnešního dne bez jakékoliv reakce. U bývalého zaměstnavatele poškozeného OSSZ provedla kontrolu bez zjištění závad.

Obsah vyjádření žalované

5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě zrekapitulovala dosavadní průběh správního řízení. Uvedla, že byly splněny předpoklady pro rozhodování o povinnosti zaplatit regresní náhradu za nemocenské podle § 126 zákona o nemocenském pojištění. K rozhodnutí o povinnosti zaplatit regresní náhradu, je pouze nutný podklad, ze kterého vyplývá, že důsledkem zaviněného protiprávního jednání jsou skutečnosti, které zakládají nárok na dávku nemocenského pojištění pojištěnce. Dále je nutné určit přesnou a celkovou výši dávky nemocenského pojištění, která byla pojištěnci vyplacena. V rozsudku, který uznal vinu T. B., je poškozený pan Jiří Bílek a jedná se o škodu na majetku. Rozhodnutí o regresní náhradě však bylo vydáno na základě rozsudků, kterými byl žalobce uznán vinným z přečinu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnuty, čímž žalobce naplnil podmínky dle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění. Dočasná pracovní neschopnost poškozeného vznikla v ochranné lhůtě ze zaměstnání a jeho nárok na výplatu dávek nemocenského byl tedy oprávněný.
6. Žalovaná rovněž neshledala důvodné nařčení z podjatosti OSSZ. OSSZ postupovala v souladu se zákonem a s rozsudky Okresního soudu v Benešově a Krajského soudu v Praze o trestné činnosti žalobce. Žalobce v žalobě ničím nepodložil, z jakého důvodu považuje osobu, která rozhodnutí OSSZ vydala, za neoprávněnou ani v čem vidí vnitřní rozpor, nesmyslnost a nicotnost rozhodnutí.

Dosavadní průběh správního řízení

7. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 24. 6. 2022 OSSZ informovala žalobce o zahájení řízení o povinnosti zaplatit regresní náhradu. Řízení zahájila na základě rozsudku Okresního soudu v Benešově ze dne 7. 2. 2022, č. j. 1 T 203/2021-324 (dále jen „prvostupňový trestní rozsudek“) ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 6. 4. 2022, č. j. 12 To 45/2022-351 (dále jen „druhostupňový trestní rozsudek“), kterým byl žalobce uznán vinným za spáchání přečinu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky dle § 146a odst. 1, 2 trestního zákoníku. V důsledku toho vznikla dočasná pracovní neschopnost poškozeného, která trvala od 14. 9. 2020 do 7. 4. 2021. OSSZ vyplatila poškozenému nemocenské za období od 28. 9. 2021 (správně 2020, pozn. soudu) do 7. 4. 2021. OSSZ tak vznikl nárok na zaplacení regresní náhrady v celkové výši 183 223 Kč, tj. ve výši vyplacené dávky nemocenského pojištění.
8. Z prvostupňového trestního rozsudku soud zjistil, že žalobce byl uznán vinným ze spáchání přečinu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky dle § 146a odst. 1, 2 trestního zákoníku. Trestného činu se dopustil tím, že dne 14. 9. 2020 mezi 8:00 a 8:15 ve Vojkově č. p. 92, v prostoru odstavné plochy před vjezdem do areálu společnosti Jiří Bílek a na přilehlé místní komunikaci poté, co mu poškozený (po předchozích dlouhodobých rozepřích) opakovanými údery násadou od lopaty u osobního vozidla, ve kterém žalobce seděl, rozbil čelní sklo a levé přední okno, poškodil rám čelního okna a rám levých předních dveří a rozbitým oknem levých předních dveří se mu snažil vzít mobilní telefon, kterým ho žalobce natáčel. V důsledku úleku z útoku a ve snaze poškozeného „setřást“, žalobce prudce rozjel vozidlo, ve kterém byl poškozený zaklíněn, poškozeného vlekl a narazil s ním do několik metrů vzdáleného oplocení areálu a sloupu elektronického vedení. Tím žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

způsobil poškozenému tříštivé zlomeniny obou kostí levého předloktí s posunem kosti vřetenní a se zkrácením a drobnými oděrkami na předloktí, tržně zhmožděnou ránu o délce 12 cm na hranici bicepsu a tricepsu na vnitřní straně pravé paže zasahující do podkoží a částečně k vazivové povázce svalů a drobné oděrky na kolenou, následkem čehož byl poškozený omezen v běžném způsobu života nejméně po dobu pracovní neschopnosti od 14. 9. 2020 do 7. 4. 2021. Žalobce tedy jinému úmyslně způsobil ublížení na zdraví v důsledku silného rozrušení z útoku a způsobil takovým činem těžkou újmu na zdraví. Náhrada škody poškozenému byla stanovena ve výši 43 927 Kč.

9. V odůvodnění prvostupňového trestního rozsudku trestní soud uvedl, že podle jeho přesvědčení žalobce sice jednal pod vlivem nečekaného prudkého útoku, ale dobře věděl, co dělá. Vozidlo rozjel ve snaze „setřást“ bratra, zřejmě mu nechtěl dát telefon, o který se přetahovali. V důsledku krátké vzdálenosti k oplocení, rychlosti auta a možná i nevěnování se zcela situace, rychle narazil. Omluvitelnou pohnutku shledal soud v tom, že žalobce v rozrušení reagoval na útok poškozeného, který byl rychlý a devastující (poškozený „přiskočil“ z boku spíše zezadu, roztříštil okno) a sešlápl plyn, aby se poškozeného zbavil. Soud připustil, že žalobce jednal v úleku, tak razantní útok zřejmě nečekal, nicméně soud mu neuvěřil, že rozjetí vozu bylo dílem náhody, že mu sjela noha. Žalobce byl srozuměn s možností takto poškozenému ublížit na zdraví, nechtěl způsobit těžkou újmu na zdraví, k tomuto následku došlo z nedbalosti, což pro danou prování kvalifikace je postačující. Znalkyně jednoznačně vyvrátila možnost jiného způsobení poranění, než v souvislosti s „vláčením“ poškozeného ve vozidle, jasně potvrdila, že ruce měl poškozený zaklíněné v autě.
10. Druhostupňovým trestním rozsudkem Krajský soud v Praze zamítl odvolání žalobce proti prvostupňovému trestnímu rozsudku a potvrdil výrok o vině. Současně však zrušil výrok o náhradě škody ve vztahu k poškozenému, kterou stanovil ve výši 79 853 Kč a se zbytkem nároku poškozeného odkázal na občanskoprávní řízení. V odůvodnění uvedl, že prvostupňový trestní soud kvalifikoval prokázané jednání vysloveně ve prospěch žalobce, který podle videozáznamu a výpovědí jeho bratrů konflikt v zásadě eskaloval. Popsaný způsob spáchání by mohl zakládat nejméně nepřímý úmysl obžalovaného, že může takové poranění způsobit. Je otázkou, zda byl znak omluvitelné pohnutky přičítán právem ve prospěch žalobce, který mohl již po první fázi incidentu prostor opustit a bratry dále neprovokovat. Nebylo však podáno odvolání v neprospěch obžalovaného, proto soud nemohl nic na právní kvalifikaci měnit. Dále uvedl, že se odvolací soud neztotožnil se snížením požadavku poškozeného na polovinu a zvýšil tak náhradu škodu. Není totiž zřejmé, jakým konkrétním jednáním, kromě předchozího napadení žalobce, se poškozený vůbec mohl podílet na způsobení svého poranění.
11. Ve vyjádření ze dne 27. 6. 2022 žalobce, shodně jako v žalobě, popsal trestní stíhání poškozeného a citoval § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění. Shodně jako v žalobě dále uvedl, že zaměstnanecký poměr poškozeného skončil, o čemž byla OSSZ informována.
12. Prvostupňovým rozhodnutím OSSZ rozhodla o povinnosti žalobce uhradit regresní náhradu v celkové výši 183 223 Kč. V odůvodnění uvedla, že dle oddělení lékařské posudkové služby OSSZ Příbram byla celá dočasná pracovní neschopnost číslo poškozeného vedena v souvislosti s úrazem ze dne 14. 9. 2020. Argumenty žalobce nesouvisí s úrazem poškozeného, tedy k nim při stanovení výše regresní náhrady nebude přihlíženo. Žalobce protiprávním jednáním zavinil dočasnou pracovní neschopnost poškozeného, v důsledku které vznikl poškozenému nárok na nemocenské. OSSZ vyplatila nemocenské za období Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

od 28. 9. 2020 do 7. 4. 2021. OSSZ tedy vznikl nárok vůči žalobci na zaplacení regresní náhrady.

13. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání. Obsah odvolání je téměř totožný se žalobou. Uvedl okolnosti trestního stíhání T. B. a ukončení jeho pracovního poměru. Namítl, že vypořádání jeho námitek je nepřezkoumatelné a formalistické, prvostupňové rozhodnutí je rovněž nicotné a nemá skutkový základ. Dále žalobce vznesl námitku podjatosti správního orgánu včetně ředitele OSSZ s odůvodněním, že správní orgán neumožnil žalobci řádnou a zákonnou obranu ve věci. Vzhledem k historii žalobce se správním orgánem má správní orgán očividně zájem na potrestání žalobce. Žalobce přitom doložil řadu důkazů, ze kterých plyne, že poškozený neměl zákonný nárok na podporu vyplacenou OSSZ. Lze očekávat, že řízení nebude vedeno nezáujatě a nestranně.
14. Napadeným rozhodnutím žalovaná odvolání zamítla a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění zrekapitulovala dosavadní průběh správního řízení a uvedla, že dle rozsudku o trestné činnosti T. B., na který žalobce odkázal v odvolání, byl trestním jednáním T. B. poškozen Jiří Bílek a jedná se o škodu na majetku podle § 228 odst. 1 trestního zákoníku. Rozhodnutí o regresní náhradě bylo vydáno na základě prvostupňového a druhostupňového trestního rozsudku, kterým byl žalobce uznán vinným z přečinu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky, čímž naplnil podmínky dle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění. Dočasná pracovní neschopnost poškozeného vznikla v ochranné lhůtě ze zaměstnání a jeho nárok na výplatu dávek nemocenského byl tedy oprávněný. OSSZ správně vycházela z druhostupňového trestního rozsudku, kterým byla navýšena náhrada nemajetkové újmy pro poškozeného, především s ohledem na popis skutku, tedy že v příčinné souvislosti jednání došlo k popsánému následku. Námitka, že OSSZ nepřihlédla k vyjádření žalobce, je nedůvodná. OSSZ vypořádala vyjádření v druhém odstavci odůvodnění. Žalovaná rovněž neshledala důvodné nařčení z podjatosti OSSZ, jelikož OSSZ postupovala v souladu se zákonem a prvostupňovým a druhostupňovým trestním rozsudkem.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu.

15. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a proti rozhodnutí, proti kterému je žaloba přípustná. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
16. Soud rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci s tímto postupem souhlasili (žalobce výslovně, žalovaná mlčky).

Posouzení žalobních bodů

17. Soud předesílá, že míra precizace žalobních bodů do značné míry předurčuje, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu správní soud přistoupí. Není totiž na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci advokáta žalobce [srov. závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne

24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78]. Tento závěr plně dopadá i na nyní projednávanou věc, neboť žaloba představuje pouze zopakování námitek uplatněných již ve správním řízení.

18. Soud porovnal žalobu s textem odvolání a zjistil, že se žaloba v podstatných částech zcela shoduje s textem odvolání (a v hlavní argumentaci rovněž s vyjádřením ze dne 27. 6. 2022). V žalobě je oproti odvolání změněna pouze souslednost jednotlivých částí, formální označení žalobce (místo „klient“) a doplněna citace z napadeného rozhodnutí (místo citace prvostupňového rozhodnutí). Žalobce neprezentoval v žalobě žádnou konkrétní názorovou oponenturu vedoucí ke zpochybnění závěrů správních orgánů. Omezil se na pouhé zopakování argumentace uvedené v odvolání. Soud tedy nemusí hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů, které již přesvědčivě vyslovily správní orgány (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013-128, ze dne 4. 3. 2015, č. j. 6 As 72/2014-88 a ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS).
19. Soud dále konstatuje, že námitky nicotnosti a nedostatečně zjištěného skutkového stavu nejsou nijak navázány ke konkrétním skutkovým okolnostem ani právním argumentům, samy o sobě tak nesplňují požadavky kladené na žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudky rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, a ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS). Z moci úřední soud žádné důvody nicotnosti neshledal. Dále soud uvádí, že ze správního spisu nevyplývá, že by žalobce žádal o prokázání pověření a oprávněnost zástupce správního orgánu rozhodnout ve věci, proto jeho námitka, že mu nebylo prokázáno pověření a oprávněnost úřední osoby rozhodnout, není nijak důvodná. Ostatně žalobce ani neuvádí, z jakých konkrétních důvodů by konkrétní osoby vydávající rozhodnutí správních orgánů byly neoprávněné. Není úkolem soudu tuto argumentaci za žalobce domýšlet.
20. Stejně tak žalobcova rekapitulace okolností ukončení pracovního poměru poškozeného neobsahuje ani zárodek žalobního bodu, který by soud alespoň nasměřoval, co touto rekapitulací žalobce zamýšlel.
21. Soud se proto dále zaměřil na dva projednatelné žalobní body.

Námitka podjatosti

22. Zaprvé žalobce namítl, že se žalovaná nedostatečně vypořádala s námitkou systémové podjatosti OSSZ, včetně podjatosti ředitele OSSZ. Důvodem podjatosti mělo být, že OSSZ neumožnila žalobci řádnou a zákonnou obranu ve věci a správní orgán měl očividně zájem na jeho potrestání.
23. Podle § 14 odst. 1 správního řádu platí, že „[k]aždá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen ‚úřední osoba‘), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.“
24. Podle § 14 odst. 2 věty třetí správního řádu platí, že „[o] námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (dále jen ‚představený‘).“
25. Podle § 14 odst. 3 věty druhé správního řádu platí, že „[d]o doby, než představený posoudí, zda je úřední osoba vyloučena, a provede potřebné úkony, může tato osoba provádět jen takové úkony, které nesnesou odkladu.“

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

26. NSS se výkladem námitky podjatosti zabýval mnohokrát. Například v rozsudku ze dne 4. 7. 2019, č. j. 9 As 70/2019-34, uvedl, že „[ú]čelem námitky podjatosti a jejího posouzení je zajištění práva na nestranné rozhodnutí, které je ústavně zaručeným právem jednotlivce (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), jak správně v napadeném rozsudku konstatoval krajský soud. Obecně proto jistě platí, že není-li včasná a jednoznačně formulovaná námitka podjatosti předložena k rozhodnutí služebně nadřízenému úřední osoby, jedná se o podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem s možným dopadem do zákonnosti rozhodnutí o věci samé. Na druhé straně právo zpochybnit nepodjatost rozhodujících úředních osob není absolutní a podobně jako jiná práva podléhá jistým omezením, pokud jsou přiměřená. S ohledem na to je třeba sledovat i přiměřené naplňování dalších principů a účelů správního řízení, k nimž patří i zásada rychlosti a hospodárnosti či zásada neposkytnutí ochrany zneužití práva či jinak obstrukčnímu jednání. Proto nikoliv každá námitka podjatosti je bez dalšího způsobilá zpochybnit nepodjatost rozhodujících úředních osob a ve zcela výjimečných případech nikoliv každá námitka je dokonce způsobilá vyvolat postup podle § 14 odst. 2 (nyní odst. 3) správního řádu.“
27. Námitku podjatosti je třeba posuzovat nikoliv čistě formálně, ale taktéž materiálně. Například v rozsudku ze dne 11. 11. 2010, č. j. 7 As 72/2010-385, dospěl NSS k závěru, že nevypořádání námitky podjatosti nemohlo mít vliv na zákonnost správního rozhodnutí v případě, že byla vznesena nekonkrétní všeobecná námitka podjatosti všech zaměstnanců žalovaného správního orgánu, odůvodněná pouze odkazem na jejich postup v jiných věcech, které nesouvisí s předmětem řízení před odvolacím orgánem. Taková námitka je totiž na první pohled nedůvodná.
28. V rozsudku ze dne 28. 1. 2021, č. j. 2 As 30/2019-40, NSS konstatoval, že „[v]ydání rozhodnutí ve věci samé dříve, než bude posouzena námitka podjatosti, představuje vadu řízení. Tato vada však může mít vliv na zákonnost rozhodnutí pouze tehdy, **pokud daná námitka měla skutečně vyvolat postup dle § 14 odst. 3 (dříve odst. 2) správního řádu (tedy byla formulována jako námitka podjatosti úředních osob, byla alespoň rámcově odůvodněná a její důvody nebyly zjevně nesrozumitelné či nesmyslné; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2018, č. j. 6 As 75/2018 - 83) bez ohledu na to, jak by o ní uvažoval správní orgán. Závěr o důvodnosti, srozumitelnosti či smysluplnosti je oprávněn učinit i soud při přezkumu konečného správního rozhodnutí.**“ (zvýraznil soud)
29. V rozsudku ze dne 27. 8. 2013, č. j. 2 As 134/2011-200, č. 2981/2014 Sb. NSS, NSS uvedl, že námitku podjatosti uplatněnou poprvé v odvolání je nadřízený správní orgán povinen vypořádat, ovšem nikoli jako námitku podjatosti (ve smyslu výše rozebraného procesního institutu), ale materiálně, jako námitku odvolací ve smyslu § 89 odst. 2 správního řádu (byla-li by existence podmínek uvedených v § 14 odst. 1 správního řádu naplněna, šlo by nepochybně o vadu řízení, která by měla vliv na zákonnost vydaného rozhodnutí). V rozsudku ze dne 4. 9. 2014, č. j. 3 As 130/2013-56, NSS dále konstatoval, že „[p]okud účastník řízení vznesl námitku podjatosti teprve v odvolání, zabývá se jí odvolací orgán v tom smyslu, zda správní řízení netrpělo vadou spočívající v tom, že věc projednala a rozhodla podjatá úřední osoba.“
30. Žalobce namítl, že napadené rozhodnutí není v části vypořádání námitky podjatosti dostatečně odůvodněné, tedy je nepřezkoumatelné. Má-li být rozhodnutí přezkoumatelné, musí být z jeho odůvodnění zřejmé, jaký skutkový stav vzal posuzující orgán za rozhodný a jak uvažil o skutečnostech podstatných pro věc, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností (srov. rozsudky NSS ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, nebo ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45). Současně je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. rozsudky NSS ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).

31. V napadeném rozhodnutí žalovaná uvedla, že neshledala důvodné nařčení z podjatosti OSSZ, jelikož OSSZ postupovala v souladu se zákonem a prvostupňovým a druhostupňovým trestním rozsudkem. Z napadeného rozhodnutí je tedy zřejmé, jakým způsobem žalovaná o námitce podjatosti rozhodla a jakými úvahami se řídila. Žalovaná se se námitkou podjatosti zabývala, byť velmi stručně. Není tedy pravdou, že by se k ní vůbec nevyjádřila. Postupovala rovněž v souladu s výše citovanou judikaturou NSS a materiálně se s námitkou vypořádala jako s námitkou odvolací.
32. Zásadní pro posouzení věci rovněž je, že žalobce se v odůvodnění námitky podjatosti omezil pouze na (blíže nekonkretizovanou) kritiku postupu správních orgánů vůči němu. Nesouhlas žalobce s meritorním posouzením věci však důvody podjatosti nezakládá. Neuvedl žádné konkrétní okolnosti, které by svědčily o systémové podjatosti správního orgánu jako celku ani o podjatosti jednotlivých zaměstnanců či ředitele OSSZ. Takto odůvodněná námitka podjatosti je tedy zcela zřejmě nedůvodná. Kvalita odůvodnění vypořádání této námitky tak koresponduje s kvalitou uplatněné námitky podjatosti.
33. Tento žalobní bod proto není důvodný.

Spoluzavinění poškozeného

34. Zadruhé žalobce namítl, že správní orgány měly postupovat podle § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění, neboť pracovní neschopnost T. B. vznikla i v důsledku jeho trestního jednání, nikoliv jen jednání žalobce. V té souvislosti žalobce zrekapituloval okolnosti trestního stíhání T. B.
35. Podle § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění platí, že „[t]en, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem došlo ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku, je povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění regresní náhradu. Nárok na regresní náhradu nemá orgán nemocenského pojištění vůči pojištěnci, jemuž byla dávka vyplacena.“
36. Existence zaviněného protiprávního jednání žalobce ve smyslu výše citovaného zákonného ustanovení byla postavena najisto v rámci trestního řízení. Z trestních rozsudků je jednoznačná příčinná souvislost mezi tímto protiprávním jednáním a následkem v podobě ublížení na zdraví poškozeného. Je tudíž evidentní, že podmínky pro vznik nároku na

regresní náhradu byly v posuzovaném případě naplněny. Žalobce ani jejich nesplnění v žalobě nenamítá. Žalobce však v žalobě namítl, že správní orgány měly při stanovení výše regresní náhrady zohlednit spoluzavinění poškozeného, neboť bez předchozího útoku poškozeného by k jeho zranění nedošlo.

37. Podle § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění platí, že „[j]estliže skutečnosti rozhodné pro vznik nároku na dávkuavinilo více subjektů, odpovídají orgánu nemocenského pojištění společně a nerozdílně a vzájemně se vypořádají podle míry zavinění, pokud se nedohodnou jinak. Je-li jednou z těchto osob pojištěnec, kterému byla dávka vyplacena, odpovídají orgánu nemocenského pojištění jen ostatní subjekty; výše regresní náhrady se přitom poměrně sníží. Spory o vzájemné vypořádání rozhodují soudy.“
38. Otázkou aplikace § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění se zabýval NSS v rozsudku ze dne 12. 12. 2018, č. j. 3 Ads 100/2017-21. NSS zdůraznil jako zásadní skutečnost, „[ž]e povinnost zaplatit regresní náhradu ukládá zákon o nemocenském pojištění tomu, kdo se dopustil zaviněného protiprávního jednání, bez zřetele k tomu, jaký trestně právní následek byl tímto jednáním způsoben. Je tomu tak proto, že následek takového jednání je v § 126 odst. 1 větě první zákona o nemocenském pojištění definován autonomně ('došlo ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku'). Je proto logické, že závěr o (ne)existenci (protiprávního zaviněného) jednání je vyhrazen orgánům veřejné moci, rozhodujícím ve správním, respektive trestním řízení o skutku, jehož je toto jednání součástí. To, zda v důsledku tohoto jednání nastal i zákonem o nemocenském pojištění předvídaný následek, pak posuzují výlučně orgány nemocenského pojištění, a to zcela samostatně. Případné spoluzavinění pojištěnce na vzniku tohoto následku (existence skutečností rozhodných pro vznik nároku na dávku) zákon o nemocenském pojištění v § 126 odst. 2, větě první neupíná k jednání toho, kdo je povinen regresní náhradu zaplatit.“
39. Žalovaná uvedla, že trestním jednáním T. B. byl poškozen Jiří Bílek a jednalo se o škodu na majetku. Rozhodnutí o regresní náhradě bylo však vydáno na základě prvostupňového a druhostupňového trestního rozsudku, kterým byl žalobce uznán vinným z přečinu ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky. Dále žalovaná uvedla, že OSSZ správně vycházela z druhostupňového trestního rozsudku, kterým byla navýšena náhrada nemajetkové újmy pro T. B., především s ohledem na popis skutku.
40. Jak vyplývá z prvostupňového trestního rozsudku, zranění poškozeného byla způsobena v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním žalobce. V úleku z předchozího útoku poškozeného a ve snaze poškozeného „setřást“, žalobce prudce rozjel vozidlo, ve kterém byl poškozený zaklíněn, poškozeného vlekl a narazil s ním do několik metrů vzdáleného oplocení areálu a sloupu elektronického vedení. Trestní soudy tedy autoritativně konstatovaly existenci zaviněného protiprávního jednání žalobce. Pro případné použití § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění nejde o posouzení spoluzavinění poškozeného ve vztahu k jednání žalobce (prudký rozjezd vozidla se zaklíněným poškozeným). Byť bezesporu i jednání poškozeného, spočívající v počátečním útoku na žalobce, bylo protiprávním jednáním, za které byl ostatně poškozený i trestně stíhán. Pro posouzení případného použití § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění však jde o míru spoluzavinění poškozeného ve vztahu k následku jednání žalobce. Nejde tedy o posouzení spoluzavinění poškozeného na protiprávním jednání žalobce, které rezultovalo v rozjezdu vozidla se zaklíněným poškozeným, v důsledku čehož nastala újma na zdraví pojištěnce.

41. Dle soudu poškozený sice mohl mít podíl na celém konfliktu, jehož výsledkem bylo, že žalobce prudce rozjel vozidlo, ve kterém byl poškozený zaklíněn. Poškozený už však neměl podíl na následku tohoto jednání, tedy jeho zranění. Znalkyně jednoznačně vyvrátila možnost jiného způsobení poranění, než v souvislost s „vláčením“ poškozeného ve vozidle (tedy poranění si poškozený nezpůsobil sám, například v okamžiku, když poškozoval vozidlo, ve kterém seděl žalobce – pozn. soudu), jasně potvrdila, že ruce měl poškozený zaklíněné v autě. Zároveň prvostupňový trestní soud uvedl, že podle jeho přesvědčení žalobce sice jednal pod vlivem nečekaného prudkého útoku násadou od lopaty, dobře však věděl, co dělá a byl srozuměn s možností poškozenému ublížit na zdraví. Odvolací trestní soud si pak kladl otázku, zda znak omluvitelné pohnutky byl přičítán právem ve prospěch žalobce vzhledem ke způsobu spáchání. Nemohl však měnit právní kvalifikaci skutku, neboť nebylo podáno odvolání v neprospěch žalobce. Zároveň odvolací trestní soud zvýšil náhradu škody poškozenému, neboť nebylo zřejmé, jakým konkrétním jednáním se poškozený mohl podílet na způsobení poranění. Poškozený sice žalobce předtím napadl, žalobce však konflikt dle trestního soudu v zásadě eskaloval a mohl již po první fázi incidentu prostor opustit a bratry dále neprovokovat.
42. Soud doplňuje, že se v případě žalobce nejednalo se o situaci srovnatelnou s případy řešenými v judikatuře správních soudů. V rozsudku ze dne 26. 9. 2017, č. j. 31 Ad 7/2016-64, dospěl Krajský soud v Hradci Králové k závěru, že správní orgány měly posoudit míru zavinění účastníků dopravní nehody na skutečnostech rozhodných pro vznik nároku. V daném případě neměl poškozený v době úrazu, způsobeného dopravní nehodou, řádně připevněnou ochrannou přilbu. Následky zranění by tedy mohly být méně závažné, pokud by přilbu měl. V rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 5. 2022, č. j. 16 A 79/2021-36, dle kterého se správní orgány dostatečně nezabývaly mírou zavinění poškozené a otázkou, zda by k jeho střetu s automobilem vůbec nedošlo, kdyby se poškozený nechoval neadekvátně a pro žalobce nepředvídatelně na vozovce, anebo by byly následky tohoto střetu méně závažné. Jednalo se však o velmi nestandardní dopravní nehodu, při které poškozený vkročil do silnice s košilí v rukách, která měla být připodobněním červené plachty toreadora, se kterou mával ve směru na automobil. V rozsudku ze dne 11. 4. 2023, č. j. 55 Ad 19/2022-23, Krajský soud v Českých Budějovicích shledal pochybení správních orgánů v nezohlednění možného spoluzavinění poškozené. Poškozená při dopravní nehodě nebyla připoutána bezpečnostním pásem. Opět se tedy jednalo o to, že následek (zranění poškozené) by mohl být méně závažný, pokud by se poškozená chovala jinak, tj. byla připoutána bezpečnostním pásem.
43. V nyní posuzovaném případě žalobce netvrdil, že by poškozený svým chováním při zaklínění v automobilu nějak situaci zhoršoval. Ani z trestních rozsudků nevyplývá, že by mohl poškozený při zaklínění ve vozidle svá zranění nějak zmírnit. Správní orgány tedy dospěly ke správnému závěru, že následek (zranění poškozeného) tedy byl v příčinné souvislosti s jednáním žalobce (prudce rozjel vozidlo, ve kterém byl poškozený zaklíněn a narazil s ním do části oplocení a sloupu elektrického vedení).
44. Ani tento žalobní bod tedy není důvodný.

Závěr a náklady řízení

45. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlídnout i bez námítky, soud žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

46. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalované soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 11. září 2023

Mgr. Martina Kotouček Mikolášková, v. r.
soudkyně